Opgave 5 Baanpolarisatie

Een econoom onderzoekt de gevolgen van globalisering voor de arbeidsmarkt. Globalisering leidt tot meer internationale handel.

2p **26** Leg uit dat globalisering leidt tot een hogere wereldwijde productie.

Globalisering heeft ook geleid tot baanpolarisatie. Baanpolarisatie houdt in dat het aantal banen voor middelbaar opgeleiden afneemt en tegelijkertijd het aantal banen voor laag- en voor hoogopgeleiden toeneemt. Baanpolarisatie komt in de hele wereld voor. In Europa is dit effect het grootst, in Azië het kleinst en in Noord-Amerika ligt dit tussen beide continenten in.

Tabel 2 Baanpolarisatie, verandering van opleidingsniveau ten opzichte van de totale werkgelegenheid in procentpunten

continent	**opleidingsniveau**		
	laag	middelbaar	hoog
a	1,86	−5,12	3,26
b	2,18	−6,92	4,74
c	2,64	−7,88	5,24

Gebruik tabel 2.

2p **27** Welk continent hoort bij welke letter? Verklaar je keuze.
Doe dit als volgt:
- Noteer de letters a, b en c op je antwoordblad en noteer achter elke letter een continent. Kies daarbij uit: Azië, Europa en Noord-Amerika.
- Geef een verklaring voor je keuze.

De econoom analyseert baanpolarisatie op de Nederlandse arbeidsmarkt.

3p **28** Maak van onderstaande tekst een economisch juiste redenering.
Als gevolg van economische …(1)… is het aantal banen voor middelbaar opgeleiden afgenomen en is er veel behoefte aan hoogopgeleide mensen. Hierdoor ontstaat een …(2)… op de arbeidsmarkt voor middelbaar opgeleiden, waardoor de gemiddelde lonen van middelbaar opgeleiden…(3)….
Op de arbeidsmarkt voor hoogopgeleiden is er sprake van een …(4)… waardoor de gemiddelde lonen van hoogopgeleiden …(5)….
Kies uit:
bij (1) conjunctuurontwikkeling / structuurontwikkeling
bij (2) tekort / overschot
bij (3) dalen / stijgen
bij (4) afgenomen aanbod / toegenomen aanbod / toegenomen vraag
bij (5) dalen / stijgen

Werknemers willen interessant blijven voor de arbeidsmarkt. Hierdoor gaan werknemers investeren in hun menselijk kapitaal.

2p **29** Leg uit dat er bij investeren in menselijk kapitaal sprake is van intertemporele ruil bij de werknemer.

Investeringen in menselijk kapitaal kunnen ook door de werkgever gedaan worden. Deze investeringen kunnen leiden tot verzonken kosten voor de werkgever.

2p **30** Leg uit hoe de werkgever ervoor kan zorgen dat er geen verzonken kosten optreden.

Bronvermelding
Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.